

САЩ -
Китай

ЛЕДЕН ПОЛЪХ НАД ПАСИФИКА

Стана това, което се очакваше: след като няколко години поред Пентагонът докладваше на официален Вашингтон, че потенциален противник на САЩ е Китай, през декември м.г. президентът Барак Обама официално обяви новата военна доктрина на Америка - с острие към Далечния изток. Изоставена бе старата военна концепция за възможност за водене на бойни действия в две направления - Изток и Запад, и остана само военно-стратегическата линия по посока Югоизточна Азия. В своето експозе политик № 1 на Белия дом съобщи, че на първо място това се прави по финансови причини - така ще се икономисат около 500 милиарда долара военни разходи годишно. Втората причина - механизъмът на Северноатлантическия пакт (НАТО) е достатъчно ефикасен, за да гарантира безопасността и сигурността на Западна Европа и Съединените щати (разбирай по отношение на стария противник Русия).

И така: Белият дом „изрови томахавката на войната“, както са обичали да казват някога коренните жители на Америка - индианците. Заговори се за увеличение на американската бойна флотилия, базирана в Австралия, за изпращане на още кораби в Сингапур и разширяване на военното сътрудничество с Филипините и Виетнам. Очевидно, „крайгълният камък“ на Тихоокеанската стратегическа защита - японският архипелаг Окинава, и „непотопяемият самолетоносач“ на САЩ в региона - остров Гуам (край който, освен различните военни бази, дебат и четири ядрени подводници, съоръжени с атомни касетъчни ракети), вече не са достатъчни, за да може Белият дом да спи спокойно.

Всичко това не може да доведе до друго, освен до опасно повишение на политико-

На китайско-американските срещи на високо равнище се обсъждат въпросите на АТР

военното напрежение в тази част на света. Още на първи януари т.г. китайският президент Ху Дзинтао заявя недвусмислено: „Враждебните международни сили полагат нови усилия, за да ни разделят и да оформят региона по „западен образец“... Естествено, на първо място това изявление визира политиката на Белия дом.

Дрънкането на оръжие по отношение на огромен Китай от страна на официален Вашингтон не е някакво спонтанно решение. Още през октомври 2011 г. държавният секретар на САЩ Хилари Клинтън в статия за официалното сп. „Форин полиси“ (Foreign policy) определи пет главни зони за нови ангажименти на Съединените щати в района на Югоизточна Азия: двустранна сигурност, задълбочаване на трудовото сътрудничество, мултилатерализъм, активизи-

ране на търговията и накрая - работа по въпросите на човешките права и демокрацията. Като отстраним шлака от тази политическа пентаграма - изтърганата плоча за човешките права, вечната тема търговия и пазари, неясните формули „мултилатерализъм“ и „трудова сътрудничество“, остава главното - двустранна сигурност.

Именно в този термин се крие цялата идея на г-жа Клинтън: какво да се направи, че страните, разположени около Китай, да подпишат двустранни споразумения със САЩ и по този начин да създадат опасен военен пояс около КНР.

Подобни агресивни тези имат и своите противници в самите Съединени щати. Както изтъква американският експерт по Югоизточна Азия Ендру Билоу: „Някои източни азиатски страни показваха, че са склонни да предло-

жат на САЩ - в замяна на нови инвестиции - съгласие за сътрудничество в сферата на сигурността. Но без ефикасен диалог с Китай рискът от военна ескалация е много по-реален...“

Успоредно с нескритото „надуване на военни мускули“ срещу милиарден Китай големите американски медии се стремят да внушат на средния американец - мистър Джон Смит, че извън смайващия икономически напредък КНР е скромна военна сила, несравнима с могъществото на САЩ. Така например една от централните телевизионни компании - Си Ен Ен (CNN), преди броени дни излъчи становището на представител на американския военнопромишлен комплекс - Н. Страдфордсън, който с присъщата за представителите на тази страна мегаломания снизходително обсъждаше военния потенциал

на Страната на Дракона. „Те имат - твърдеше въпросният господин - само един самолетоносач, а ние - 11. Военният им бюджет е около 90 милиарда, а нашият около 500 милиарда долара. Назад са във високите военни технологии, що се отнася до корабостроенето, подводниците, ракетите...“ Според коментара Америка няма никакво основание да се страхува от далечен Китай: военнотрагическото ѝ превъзходство е просто смазващо...

А дали е така? Фактите говорят за съвсем друго. Първо: що се отнася до цените и заплащането на труда, за 90 милиарда долара в Китай могат да се произведе военно оборудване, което в САЩ би струвало няколкостотин милиарда. Второ: в последните години Китай поднася все нови и нови (неприятни за САЩ) военни изненади. Преди около три години една съвсем безшумна бойна подводница на КНР се появи буквално на метри от зорко охранявания американски самолетоносач „Джордж Вашингтон“ по време на маневри на САЩ в Южнокитайско море. Небивал шок и скандал. В началото на 2011 г., по време на визита на военния министър на САЩ в Китай, бе извършен опит със самолет „стелт“ от т.нар. „пето поколение“ изтребители бомбардировачи. И така нататък. Очевидно, американското раззнаване въобще няма представа за нивото на китайската военна мощ. Това прави още по-опасен ледения полей, който идва откъм Америка по посока на Югоизточна Азия.

Петър ГЕРАСИМОВ

САЩ проявяват специален интерес към Азиатско-тихоокеанския регион (АТР) и имат намерение да се върнат там като лидер. Това показват недвусмислените изказвания, направени през последните месеци от президента Барак Обама. „Днес АТР се сблъсква с предизвикателства, които искат от САЩ да вземе ръководството над региона в свои ръце“, отбеляза и Хилари Клинтън. Тя подчерта, че XXI век ще бъде век на „американския Тихоокеански регион“.

Има ли поне една страна от АТР, която би искала САЩ да са лидер в тази част на света? Отговорът е „не“. Но в същото време нито една страна не поставя под съмнение амбициите на Вашингтон да доминира, защото това е в унисон с главния стремеж на САЩ да бъдат световна суперсила.

В XXI век расте глобализацията, но и много страни стават икономически независими. Всичко това изисква по-голямо взаимодействие между тях и координация на принципите на равенството. Успех в международното взаимодействие може да се постигне, при условие че вся-

„ЖЕНМИН ЖИБАО“: НА АТР Е НУЖЕН ПАРТНЬОР, НЕ ЛИДЕР

Американски самолетоносачи кръстосват Тихия океан

ка страна от региона ще уважава законните интереси на другите и ще спазва принципите на гарантите на мира, взаимното доверие и общото развитие.

Днес възраждането на глобалната икономика остава неопределено,

защото някои от големите икономически субекти преживяват забавяне на техния икономически ръст или страдат от сериозна дългова криза. Освен това други държави със зараждащи се пазари се сблъскват с увеличаващо се напрежение,

породено от инфлацията. В такава сложна и нестабилна икономическа обстановка всяка страна се стреми да реши първо своите проблеми, а после да помага на другите.

През 2007 г. в САЩ избухна кризата на пазарите на ипотечните кредити, което след това се превърна в разрушителен цунами за глобалната икономика. Годишните на извънредно високи разходи станаха причина за значително увеличаване на държавния дълг на САЩ, а застоят в основните отрасли на промишлеността доведе до ръст на безработицата. Като най-голям икономически субект и страна емитент на главната международна резервна валута САЩ трябва да помогнат на европейските държави да урегулират дълговата криза и да избягнат нова катастрофа в световната икономика.

Трудно е да се разбере за какво „лидерство“ мечтаят в САЩ. Но това, което днес е нужно на АТР, е силен и надежден партньор, който ще помогне на останалите да излязат от финансовата криза и да тръгнат по пътя на балансирано и постъпателно развитие.